

Kombinatorika a grafy 1

Cvičení #2 – Vytvořující funkce

Vytvořující funkce pro posloupnost $(a_0, a_1, a_2, \dots)$ je mocninná řada $a(x) = a_0 + a_1x + a_2x^2 + \dots$. Například $\frac{1}{1-x}$ je vytvořující funkce pro $(1, 1, \dots)$ a $(1+x)^n$ je vytvořující funkce pro $(\binom{n}{0}, \binom{n}{1}, \dots)$ (protože pro $k > n$ platí $\binom{n}{k} = 0$). Pochopitelně, pokud $a(x)$ konverguje na nějakém okolí nuly, tak je takový přechod mezi formálními mocninnými řadami a skutečnými funkcemi legální, protože všechny členy a_i nějak odpovídají derivacím v nule. Speciálně pokud existuje K takové, že $|a_n| \leq K^n$ pro každé n , tak má $a(x)$ nenulový poloměr konvergence.

Příklady

1. Ve zmrzlinářství prodávají 3 druhy zmrzlin – jahodovou, citronovou a čokoládovou. Kolika způsoby si můžete nechat naložit 12 kopečků, pokud od každého druhu chcete alespoň dva kopečky, ale zároveň chcete maximálně tři čokoládové kopečky? (Na pořadí kopečků nezáleží.)
2. Necht' $(a_i), (b_i)$ jsou posloupnosti, $a(x), b(x)$ jejich vytvořující funkce, $\alpha \in \mathbb{R}$ a k přirozené. Vyrobtě si tabulku (z hlavy, bez konzultace poznámek z přednášky), jakou posloupnost vytváří funkce: $a(x)+b(x)$, $\alpha a(x)$, $x^k a(x)$, $a(x^k)$, $a'(x)$, $\int_0^x a(t)dt$, $a(x)b(x)$ a $\frac{a(x)-a_0-a_1x-\dots-a_{k-1}x^{k-1}}{x^k}$.
3. Najděte vytvořující funkce (v uzavřeném tvaru) pro následující posloupnosti: $(0, 0, -6, 6, -6, 6, -6, \dots)$, $(1, 1, 2, 2, 4, 4, 8, 8, \dots)$, $(1, 4, 9, 16, \dots)$, $(0, 2, 6, 12, 20, \dots)$ (tj. součty prvních i kladných sudých čísel).
4. Zjistěte, čemu se rovná a_n , které je zadané rekurentní rovnicí $a_0 = 1$, $a_1 = 2$, $a_{n+2} = 5a_{n+1} - 4a_n$ pro $n \geq 0$.
5. Určete koeficient u členu x^{14} ve výrazu $(x + x^3 + x^5 + \dots)^6$. **Těžší:** Vyjádřete jej ve tvaru $\binom{p}{q}$ pro nějaká přirozená p, q (a to ne tak, že to číslo spočítáte a pak najdete, kterému binomickému koeficientu se rovná).